

Anmälan mot Polismyndigheten i Västmanlands län med anledning av ett ingripande m.m.

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot Polismyndigheten i Västmanlands län enligt i huvudsak följande.

En söndagskväll ringde polisen till AA när han var hemma i sin lägenhet. Polisen uppmanade honom att gå ut i trapphuset. När han öppnade dörren möttes han av flera polismän som riktade sina vapen mot honom och beordrade honom att gå ner på knä, varefter de övermannade honom. Polismännen sökte därefter igenom hans bostad. AA:s son, som befann sig i bostaden, fick lov att lämna sitt rum och gå ut i vardagsrummet. När polisen hade sökt igenom lägenheten bad de om ursäkt och förklarade anledningen till ingripandet.

Utredning

Polismyndighetens handlingar i bl.a. ärendet K12790-05 granskades. Av dessa framgick bl.a. följande. Den 15 maj 2005 blev en man avvisad från en pizzeria. Mannen blev då arg och drog upp en pistol som han hade i en påse. Därefter gjorde han en mantelrörelse och riktade pistolen mot pizzerians ingång där två personer stod. Dessa personer hördes på brottsplatsen och lämnade ett signalement på gärningsmannen. De trodde också att mannen hette AA och att han bodde i närheten av pizzerian.

Muntliga upplysningar inhämtades från polisinspektörerna BB och CC angående ingripandet mot AA.

BB: Insatschef vid ingripandet var polisinspektören DD. Enligt vittnesuppgifter hette gärningsmannen troligen AA. Det fanns också uppgifter om att denne eventuellt skulle ha gått in i någon av fastighetsportarna på X-gatan. Genom ”inre slagningar” framkom att AA bodde på denna gata. AA var tidigare känd av polisen för att vara våldsam. DD beslutade därför att de skulle ringa till AA och beordra ut honom i trapphuset för kontroll. Själva ingripandet utfördes av bl.a. BB och CC. Polismännen höjde beredskapen genom att ta fram tjänstevapnen när de kom in i trapphuset. När AA kom ut ur lägenheten beordrades han ner på knä och fick hålla

ut händerna från kroppen. De insåg ganska snart att signalementet på gärningsmannen inte stämde överens med AA:s utseende, varvid insatsen avbröts. Vad han känner till vidtogs inte någon genomsökning av lägenheten. Däremot kan eventuellt någon polisman ha talat med AA:s son.

CC bekräftade BB:s uppgifter och uppgav att inte heller han känner till att någon polisman gick in i AA:s lägenhet.

Ärendet remitterades till polismyndigheten för upplysningar och yttrande över vad som framförts i anmälan till JO.

Polismyndigheten kom in med ett remissvar jämte upplysningar från polisinsatschefen, polisinspektören DD.

DD

Jag, DD, utsågs vid ett polisingripande våren -05 till polisinsatschef vid ett ingripande på X-gatan i Västerås.

En pizzeria på X-gatan hade ringt till polisen och meddelat att en kund hade lyft en pistol och gjort en mantelrörelse innan han lämnat pizzerian.

Då jag anländer till platsen hade flera andra patruller redan anlänt. Jag utsågs då till polisinsatschef.

Det visade sig att personalen på pizzerian kände igen mannen som en stamkund och trodde att han skulle heta AA och bo i närområdet.

Utan att be om det rapporterar en radiooperatör att det bor en som heter AA på X-gatan – – –.

Jag beslutar mig för att ringa och prata med AA i syfte att höra om han vet något om detta eller om han sett något speciellt vid pizzerian eftersom han bor rakt ovanför den. Innan jag ringer får några poliser gå upp i trapphuset. Jag ringde från tjänstebilen. AA svarar och jag berättar öppet om vem jag är och vad som inträffat på pizzerian och att jag vill prata med honom. Han tror att det är någon kompis som skojar med honom och inte att det är polisen som ringer.

Jag frågar då om han inte kan komma ut i trapphuset så att vi kan prata vid öga mot öga för att undanröja tron att vi inte är från polisen. Han svarade att han skulle komma ut och jag berättade då att det kommer att finnas några poliser i trapphuset och att han skulle lyssna upp på dem. Sedan avslutar vi telefonsamtalet och jag berättar via radion till de poliser som var i trapphuset att han snart skulle komma ut. Jag lämnar därefter tjänstebilen och går till det aktuella trapphuset och upp i detta. Då jag kommer upp står AA utanför sin lägenhet tillsammans med poliserna. Jag presenterar mig för AA och berättade att det var jag som ringt till honom. De andra poliserna lämnar platsen och jag stannar kvar och samtalar med AA. AA var aningen skärrad av det inträffade men enligt min mening så kom vi bra överens och han förstod varför jag ringt till honom. Detta samtal skedde direkt innanför AA:s lägenhetsdörr, dit vi hade gått från trapphuset.

Ingen polisman var inne i AA:s lägenhet. AA var inte skäligen misstänkt för något och således fanns ej heller skäl för någon form av husrannsakan eller andra tvångsmedel.

I trapphuset, när jag ringde, befann sig fem poliser varav tre med höjd beredskap och två lite längre ner i trapphuset som inte hade tagit fram tjänstevapnen. Vid trapphusets entrédörr fanns ytterligare två poliser utan vapen framtagna.

Om det funnits någon skäligen misstänkt i detta ärende med en pistolbeväpnad man och man skulle göra en husrannsakan hade jag begärt in insatsstyrkan för att utföra jobbet med tanke på farligheten.

Att höja beredskapen på sitt tjänstevapen är något som varje polisman själv avgör efter rådande omständigheter.

Att poliserna i trapphuset hade höjt sin beredskap är i enighet med bastaktikprojektet då det föreligger en förhöjd hotbild.

Att inte fler boende i trapphuset tillfrågades om det inträffade var att det 10 minuter efter att jag ringt upp AA kom in uppgifter om en skottlossning i en annan stadsdel i Västerås. Utefter dessa uppgifter omprioriterade jag alla resurser till detta jobb.

Polismyndigheten uppgav bl.a. att DD vidtog de faktiska åtgärder som man kan begära av en polisinsatschef i en situation som den aktuella men att dokumentationen var bristfällig.

AA kommenterade remissvaret och vidhöll därvid att minst en polisman gått in i hans lägenhet.

Bedömning

AA har bl.a. gjort gällande att polisen sökte igenom hans lägenhet vid det aktuella ingripandet. De polismän som lämnat upplysningar har emellertid uppgett så inte var fallet. Jag finner inte tillräckliga skäl att utreda saken vidare för att bringa klarhet i frågan.

När det sedan gäller polisens ingripande i övrigt har jag inte någon erinran mot DD:s beslut att kontrollera om AA var den misstänkte gärningsmannen och inte heller mot det sätt som ingripandet skedde på. Händelsen borde dock ha dokumenterats i en promemoria.

Vad som i övrigt kommit fram föranleder inte någon åtgärd eller något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.